



LOVASSY LÁSZLÓ GIMNÁZIUM
Lovassy-László-Gymnasium

Pedagógiai Program

Német nemzetiségi népismeret helyi tanterv

A bevezetés tanéve: 2013/2014-es tanév
A bevezetés évfolyama: 9. évfolyam
Alkalmazott osztálytípusok: német nemzetiségi tagozat

2013.

NÉMET NEMZETISÉGI NÉPISMERET (1+1+1+1 óra)

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhetnek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete – mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából, hogy a család érték- és hagyományközvetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia, adódnak a célok és feladatok is.

A német nemzetiségi iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkozhatnak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés- és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történelméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról és a médiáról.

A tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli színterei különböző intézmények és szervezetek.

A német népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A heti kötelező egy tanítási óra a tizenkét évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé. Az ismeretanyag más tantárgyakba való integrálása már nem lehetséges, de az azokhoz való kapcsolódást szem előtt kell tartani. A tartalmak magukban rejtik ennek lehetőségét.

A német népismeret tantárgy feladata – identitás- és értékközvetítés – hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet.

E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (Freiarbeit, állomásokon való tanulás¹, műhelytanítás, múzeumpedagógiai foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítik, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.

A tantárgy a kulcskompetenciák fejlesztése során eléri, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

¹ Egy nyitott oktatási módszer, amely a tanulók önellenőrzésén alapul (Stationenlernen).

A fentek alapján a Lovassy László Gimnáziumban törekszünk arra,

a) hogy a tanulók számára nyilvánvalóvá váljanak a nyelvi és kulturális gazdagság előnyei, és alakuljon ki a tanulóknak a reális nemzetkép és kisebbségkép,

b) hogy a tanulók felismerjék az előítéletek és kirekesztés megjelenési formáit, és megismerjék a jelenség hátterét, veszélyeit, az emberi, állampolgári és kisebbségi jogok megsértésének jelenségét, és a jelenség elleni fellépés jogi, illetve egyéb eszközeit.

Fontos, hogy a tanulók képessé váljanak a pontos, kitartó, fegyelmezett munkára. Törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére. A tananyag egyes részleteinek differenciált, csoport-munkában való feldolgozása, a megszerzett információk megbeszélése az együttműködési képesség, a kommunikációs képesség fejlesztésének, a reális önértékelés kialakulásának fontos területei.

c) A munkaközösség célja és feladata, hogy a tanulókat felkészítse a középszintű érettségire, megismertesse a vizsga követelményeit. Ismertesse meg a tantárgyhoz kapcsolódó szakkifejezéseket, legyen képes ezek megfelelő alkalmazására. Mivel az érettségi vizsga követelménye egy projekt munka elkészítése, ezért nagy hangsúlyt fektetünk mindegyik évfolyamon a tananyag projektorientált feldolgozására, és az ehhez kapcsolódó technikák és módszerek megismerésére, és adekvát alkalmazására.

A tantárgy érettségi vizsga leírását és követelményeit a 40/2002. (V.24.) OM. rendelet tartalmazza, amely megtalálható az iskola honlapján is.

Kulcskompetenciák

Alapfeladataink a következők:

- **Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció**
- **A hatékony önálló tanulás**

Anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció egyenrangú kompetenciát jelent. Tekintettel arra, hogy a tanulók otthonról hozott anyanyelvi ismeretei különbözőek, szükségeszerű mindkét terület egyenrangú fejlesztése.

Mindkettő magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Feltételezi a szókincsnek és a funkcionális nyelvtannak, valamint a szóbeli interakciók főbb típusainak és a nyelvi stílusoknak az ismeretét. Fontos a társadalmi hagyományoknak, valamint a nyelvek kulturális vonatkozásainak és változatosságának az ismerete is.

A szükséges képességek felölelik a szóbeli üzenetek megértését, beszélgetések kezdeményezését, folytatását és lezárását, valamint a szövegolvasást, -értést és -alkotást az egyéni igényeknek megfelelően. Továbbá az egyénnek képesnek kell lennie a segédeszközök megfelelő használatára és az egész életen át tartó tanulás részeként a nyelv nem formális keretekben történő elsajátítására is.

A pozitív attitűd magában foglalja a kritikus és építő jellegű párbeszédre való törekvést, az esztétikai minőség tiszteletét és mások megismerésének az igényét. Ehhez ismernünk kell a nyelv másokra gyakorolt hatását, a társadalmilag felelős nyelvhasználat jelentőségét, a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti érdeklődést és kíváncsiságot.

A **hatékony, önálló tanulás** azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

A hatékony és önálló tanulás feltétele, hogy az egyén ismerje és értse saját tanulási stratégiáit, készségeinek és szaktudásának erős és gyenge pontjait, valamint képes legyen megtalálni a számára elérhető oktatási és képzési lehetőségeket, útmutatást/támogatást.

A hatékony és önálló tanulás olyan alapvető képességek meglétét igényli, mint az írás, olvasás, számolás, valamint az IST-eszközök használata. Ezekre épül az új ismeretek, elsajátítása, feldolgozása és beépítése. A hatékony és önálló tanulás további feltétele a saját tanulási stratégia kialakítása, a motiváció folyamatos fenntartása, a figyelem összpontosítása, valamint a tanulás szándékának és céljának kritikus mérlegelése. Az egyénnek képesnek kell lennie a közös munkára és tudásának másokkal való megosztására saját munkája értékelésére és szükség esetén tanács, információ és támogatás kérésére.

A pozitív attitűd, tanulási iránti motivációt feltételez, folyamatos fenntartásához elengedhetetlen, hogy korábbi tanulási és élettapasztalatainkat felhasználjuk, új tanulási lehetőségeket kutassunk fel, és a tanultakat az élet minden területén széles körben alkalmazzuk.

Kiegészítő feladataink a következők:

- **digitális kompetencia**
- **szociális és állampolgári kompetencia**
- **kezdeményszerzőképesség és vállalkozói kompetencia**
- **esztétikai- művészeti tudatosság és kifejezőképesség**

A **digitális kompetencia** felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül. Élni kell a tananyag feldolgozásakor az interaktív tábla és a multimédiás termékek adta lehetőségekkel.

A **szociális és állampolgári kompetenciák** felölelik a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

A **kezdeményszerzőképesség és vállalkozói kompetencia** segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálati lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Olyan készségek, képességek tartoznak ide, mint tervezés, szervezés, irányítás, vezetés, delegálás, az elemzés, a kommunikálás, a tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és vállalás, egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés.

A pozitív attitűdöt a függetlenség, a kreativitás és az innováció jellemzi a személyes és társadalmi életben, valamint a munkában egyaránt. Feltételezi a célok elérését segítő motivációt és elhatározottságot, legyenek azok személyes, másokkal közös és/vagy munkával kapcsolatos célok vagy törekvések.

Az **esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség** magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

Feltételezi a helyi, a nemzeti, az európai és az egyetemes kulturális örökségnek, valamint az egyének, közösségeinek a világban elfoglalt helyének a tudatosítását, a főbb művészeti alkotások értő és beleérző ismeretét, a népszerű kortárs kultúra és kifejezőmódok vonatkozásában is. Idetartozik Európa (az európai országok, nemzetek és kisebbségek) kulturális és nyelvi sokféleségének a megőrzésére irányuló igénynek, a közízlés fejlődésének, valamint az esztétikum mindennapokban betöltött szerepének a megértése.

Kiemelt fejlesztési feladatok

Énkép, önismeret

A népismeret, az ének, az irodalom, a történelem, a földrajz és az etika tanulása során világossá válik, hogy mekkora előnyt jelent egyes tantárgyak német nyelven történő tanulása, a nyelv eszközként való használata. Pozitív visszajelzést kap a nyelv fontosságáról, családi, rokoni kapcsolatait valamint a megszerzett egyéb személyes tapasztalat révén kialakulhat benne egy erőteljesebb identitástudat, amely lépést jelent a kettős identitás felismerése és vállalása felé. A múlt embereinek példájából képessé válik a saját értékeinek, gyengéinek felismerésére, ill. az ezzel való bánásra.

Hon-és népismeret valamint európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

A magyarországi németiség történelmének, kultúrájának megismerésével a kisebbség tagjaként is meghatározhatja magát. Megismerhetik a tanulók a magyarországi németiség képviselőinek értékteremtő tevékenységét, a közös haza fejlődéséhez nyújtott hozzájárulásukat. A kettős identitástudat, vállalásával, a többnyelvűség segítségével könnyebben megértik más nemzetek, más nemzetiségű polgárok problémáját. Megtapasztalhatja, hogy mit jelent európainak, magyarnak és magyarországi németnek lenni.

Aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

A népismeret, a történelem és az etika tanulása során megismerik az alapvető egyéni és kollektív jogokat, amelyek gyakorlására mind az iskolában mind a lakóhelyen mód nyílik.

Gazdasági nevelés

A régi korok, családok életmódját megismerve össze tudja hasonlítani a régi és a mai kor értékrendjét, gazdasági viszonyait, gazdálkodását. Mit jelent/ett a vagyonosság régen és ma? Alkalma nyílik ezek kritikus összevetésére és önálló vélemény kialakítására.

Környezettudatosságra nevelés

A tantárgyak eszközeivel elő kell segíteni, hogy a környezettudatos gondolkodásmód erősödjön a tanulók körében. A régi korok bemutatásával (az egyén és a természet összhangja és kapcsolata) párhuzamosan rá kell mutatni a civilizációs ártalmak hatására, következményeire. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe, gyarapításába. Életmódjukban a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzése váljék meghatározóvá. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén. Meg kell mutatni a személyes felelősségen alapuló döntések hosszú távú hatását (pl. dohányzás; szelektív szemégyűjtés; energiafelhasználás mennyiségi összefüggéseinek áttekintése stb.).

A tanulás tanítása

Lehetőség van az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások kiépítésére; a csoportos tanulási technikák módszereinek alkalmazására; a gondolkodási kultúra fejlesztésére, az egész életen át tartó tanulás eszközeinek, módszereinek megismerésére. Tantárgyunkban sok lehetőség adódik a gondolkodási képességek, a rendszerezés, a tapasztalás, a következtetés, összehasonlítás, általánosítás

és konkretizálás erősítésére, mindezek gyakorlati felhasználására. Kiemelt feladat a kreativitás, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése, a kritikai gondolkodás megerősítése, az érvek-ellenérvek ütköztetése.

Törekedjünk arra, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás tervezésében, vegyenek részt a kedvező körülmények (külső feltételek) kialakításában. Ki kell alakítani a hatékony tanulási módszereket, technikákat, stratégiákat és a tanulás új helyszíneit. Ehhez szükséges az alapkészségek fejlesztése (értő olvasás, könyvtári és más információforrások használata), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása, az egyéni, és csoportos tanulás módszereinek (projekt) megismerése, elsajátítása, a gondolkodási kultúra fejlesztése, az önművelés, az önálló ismeretszerzés igényének kibontakoztatása. El kell sajátítani az (órai) jegyzetelés, az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját-

A tanulás megszervezhető az iskolán kívül is. Tanulási színtér pl. a múzeum, a kiállító terem, a művészeti előadás színtere, de akár a "szabadtér" is. Az iskolában különösen nagy szerepe van a projekteknek, amelyet minden évfolyamon alkalmazunk).

A 9. Ny. évfolyamon magyar nyelven, a 9. 10. és 11. 12. évfolyamon német népismeret témakörből csinálnak német nyelven projektet.

Testi és lelki egészség

A tantárgy egyes témaköreiben a tanuló megismeri a múlt emberének életformáját, életmódját, egyéb aktivitásait, amelyet a természetre alapozott. Ezzel összevetve képes arra, hogy végiggondolja és alakítsa a saját egészségét, életformáját. Megismerkedik azokkal a régi szerekkel, gyógymódokkal, amik részben ma is elérhetőek, felhasználhatók. A kiegyensúlyozott lelki egészség a jól beosztott, tartalmas életcél magá előtt látó embert jellemzi. Ezekre kap példát a múltból, amelyet megszívlevé maga is jobban képes bánni a civilizációs és egyéb korunkat jellemző ártalmakkal.

Felkészülés a felnőtt lét szerepeire

Mintát kap egy-egy téma megismerése kapcsán a családszervezés, gyermeknevelés, az emberi értékek, és minden olyan a mai embert is érintő területre, amelyet majd, mint felnőtt magának is be kell rendeznie, ki kell alakítania. Személyes példákat kap egy-egy projekt vagy interjú, ill. önálló előadás, előkészítése és lebonyolítása során, amelyekből tanulhat, értelmezheti a maga számára - kész életutak rajzolódhatnak ki szeme előtt. Megtanulja a régi családi, nemi szerepeket. Megismer foglalkozásokat, a kétkézi és a szellemi munka értékét, az átlagember és a magyarországi német történelmi - és más egyéb, nagy személységen keresztül - saját életpályájának megválasztására is lehetősége nyílik.

Belső kapcsolatok

1. A kisebbségi népismeret közös, az adott kisebbség nyelvén és magyar nyelven kisebbségenként meghatározott részletes fejlesztési feladatok a Nemzeti alaptanterv több műveltségi területéhez kapcsolódnak (különösen a Magyar nyelv és irodalom, Ember és társadalom, Ember és természet, Természetismeret, Földünk és környezetünk, Művészetek), azok tartalmához és szerkezetéhez igazodnak.

2. A kisebbségi népismeret általános témakörei:

a) A kisebbség nyelve, tárgyi és szellemi kultúrája

- nyelvhasználati sajátosságok, beleértve a nyelvjáráásokat, nyelvváltozatokat,

- vizuális kultúra (építészeti emlékek, képzőművészet, iparművészet, népművészet, filmművészet),

- ének-, zenei és táncművészet (zenei örökség, színház, tánc és játék),

- hagyományok, régi és új szokások, kulturális javak, mesterségek, gazdasági élet, ünnepek és jelképek,

- szociológiai és település-földrajzi ismeretek.

Ezen témakörök elsajátításában nagy szerepet játszanak a művészetek (ének, rajz, média, tánc és dráma), a magyar nyelv és irodalom és a német nyelv és irodalom tantárgy.

b) A kisebbség történelemalakító és kultúraformáló szerepe, civilizációja

- a kisebbség magyarországi történelme és irodalma, az anyanemzet, nyelvi (anya)országok történelmének, irodalmának korszakai; az anyanemzet, illetve a nyelvi (anya)országok földrajza,
- oktatás-, kultúrtörténet, jelenkor,
- a kisebbségek más országokban élő csoportjai.

A fenti témakörök elsajátításához szükséges ismeretek jelentős részét, irodalom és nyelvórákon, a történelem és a földrajz keretén belül szerzik meg diákjaink.

c) Kisebbségi és állampolgári jogok

- a kisebbségek jogai, hazai és nemzetközi jogrendszer,
- a kisebbségek intézményrendszere,
- nemzetközi kapcsolatok.

Az irányelvek által megfogalmazott fenti egységek elsajátításában nagy szerepet játszik a történelem tantárgy.

Külső kapcsolatok

A német nemzetiségi népismeret jellegénél fogva sok külső kapcsolatot igénylő tantárgy. A tananyag könnyebb elsajátítása, a sikeres beiskolázás érdekében nagyon sok szervezettel, intézménnyel tartunk fenn kapcsolatot.

- A város és a megye német nemzetiségi oktatást folytató intézményeivel (Hriszto Botev Általános Iskola, Gyulaffy László Általános Iskola, Dózsa György Általános Iskola, Herend, Városlőd, Bakonyána...)
- A nemzetiségi oktatást folytató középiskolákkal. Ezen belül továbbképzéseket, tapasztalatcseréket közös rendezvényeket bonyolítunk le. Közös véleményt alakítunk ki egyes oktatáspolitikai kérdésekben.
- A nemzetiségi önkormányzatokkal, helyi, regionális és országos szinten
- A város és a környék falvainak lakosaival, szervezeteivel egy-egy projektnap kapcsán.
- A különböző közművelődési és kulturális intézményekkel (levéltár, múzeum, színházak).
- Az iskola német nyelvű testvériskolaival

Délutáni kínálatunk

Rendszeres szakkörként működik a nemzetiségi kamarakórus, amely heti rendszerességgel tart próbákat. Fellép a város és a környék rendezvényein, valamint a külföldi partneriskolákban.

A tagozat rendezvénytárában szereplő események előkészítését végezzük délutánonként. (Kiállítások, svábbál, projektek)

A tanulók értékelése

A témák feldolgozása során a szaktanár változatos módon, a tanulók életkori sajátosságaira is figyelemmel **folyamatosan ellenőriz, értékel, és alkalmas időben osztályoz**. Az értékelésnél törekszünk a folyamatosságra, az időbeni egyenletességre.

A számonkérés formái: szóbeli és írásbeli felelet, házi dolgozat, témazáró dolgozat, a projektmunka értékelése.

Összefüggő szövegek nyelvi jegyének meghatározásakor a következők szerint járunk el:

G = nyelvi hiba (hibás névelők, ragozások, igeidő használata) -1 pont

A = rossz, nem megfelelően használt, a megértést zavaró kifejezés - 1 pont

a = nem megfelelően használt, de megértést nem zavaró kifejezés -1/2 pont

R = helyesírási hiba -1/2 pont

Z = központozási hiba - 1/4 pont

A fenti értékelési formát a tanulók a 9. Ny. évfolyamon német nyelv órán megismerik.

A hibapontokat összeadjuk, és elosztjuk a szavak számával, majd megszorozzuk 100-zal. A keletkezett hibaszázalékot a következők szerint váltjuk át osztályzatokra:

0,00-2,00 – 5 (jeles)

2,01-4,00 – 4 (jó)

4,01-6,00 – 3 (közepes)

6,01-8,00 - 2 (elégséges)

8,01-től – 1 (elégtelen)

A 9. évfolyamon a tanév anyagából vizsgát tesznek a tanulók. A vizsga célja, hogy egy kisebb egységből adjanak számot tudásukról, szerezzenek vizsgarutint, illetve magasabb szinten, bővebb szókinccsel ismételjék át, rendszerezzék a korábban tanultakat.

A 9. évfolyamon tartott vizsga értékelési táblázata:

A százalékos teljesítmény osztályzatokra való átváltása az alábbiak szerint történik:

40%-tól 2 (elégséges)

55%-tól 3 (közepes)

70%-tól 4 (jó)

85%-tól 5 (jeles)

Thema gezogen	Beginn der Antwort	Name	Thema					Gesamtpunktzahl 50	NOTE
			Numemr des Themas	Inhalt.20	Lexik 10	Spr. Richtigkeit.10	Kommunikation10		
14.10	14.30	1.							
14.20	14.40	2.							

A tankönyvek kiválasztásának elvei

Az oktatáshoz szükséges tankönyv nem áll rendelkezésre, ezért nem is tudunk elveket meghatározni. A tankönyv hiánya rendkívül sok egyéni kutatást, gyűjtést, rendszerezést, didaktizálást vár el a szaktanártól. Egyedüli segítséget a szakirodalom jelent. A tananyag feldolgozása során a helyi és regionális értékek bemutatását tartjuk szem előtt, és az ezzel kapcsolatban megjelent szakirodalomból merítünk. Sok segédanyagot készítünk, és bocsátunk tanulóink rendelkezésére.

A tantárgyi óraszámok, projektmunka

A tantárgyat 9. 10, 11, és 12 évfolyamon heti egy órában tanítjuk. A négy év során a tananyagra fordított óraszám a következő:

	óraszám	megjegyzés
9. NY. évfolyam	-	Nyelvi előkészítő osztály, a német nyelv tantárgyban ismerkedhetnek a tanulók a tantárggyal kapcsolatos szókinccs egy részével.
9. évfolyam	36	Önálló tantárgy
10. évfolyam	36	Önálló tantárgy
11. évfolyam	36	Önálló tantárgy
12. évfolyam	31	Önálló tantárgy

Új elem a projektmunka, ami a mai pedagógiai gyakorlatban még nem terjedt el általánosan. Célunk, hogy az ismeretszerzés eme új formáját is megismerjék a tanulók, ezt a lépést az a tény is indokolja, hogy népismeret tantárgyból az írásbeli feladatot egy projektmunka helyettesíti.

A nemzetiségi osztályok a 9-12. évfolyamon egy iskolán kívüli tanítási napot töltenek el a projektmunka begyakorlása céljából. Az időpontot az iskolai tanév rendjében előzetesen határozzuk meg. Az ezen a napon elkészített projektet egy későbbi időpontban bemutatják, prezentálják az iskolában. A projektmunka fontosságáról olvashatunk az iskola Pedagógia Programjában is. (4. 2. fejezet)

A projekt egy komplex terv, amelynek során egy adott időben egy definiált célt akarunk elérni, ehhez keressük az új eszközöket, utakat. Ez egyfajta tapasztalati, ezzel együtt felfedező (interdiszciplináris) tanulás is, amelynek fázisai a következők:

- A célok megfogalmazása
- A célok megvalósításához szükséges utak és módszerek megtalálása
- Anyaggyűjtés, információk, ismeretek gyűjtése
- A projekt kivitelezése
- Prezentáció
- Értékelés

A projektmunka keretén belül az alábbi munkamódszerek és kompetenciák kialakítására és fejlesztésére helyezünk hangsúlyt.

Tanulási-és munkatechnikák:

- Hogyan dolgozunk szövegekkel, grafikonokkal, stb.
- Tartalmak megértése és megítélése
- Szövegek alkotása
- Az eredmények bemutatása, prezentálása

Kreatív, alkotó módszerek:

- Mindenféle és fajta produktív, művészi alkotás (modell, collage, stb)
- Technikai bemutatás, kivitelezés (video, ppt, stb.)

Szociális munkaformák:

- Kooperáció, munkamegosztás, munkafolyamatban a saját rész megtalálása, felelősség, kommunikációs készségek (előadói, feedback,) tárgyi kritika, kompromisszumkészség, problémamegoldó készség stb.

Egyszerű kutatási módszerek:

- Adatok, információk gyűjtése, interjú, kérdezéstechnika, kísérlet, kutatás, (mindez értékeléssel és dokumentációval együtt)

A helyi tanterv kerettantervi megfeleltethetősége

Jelen tanterv a 17/2013. (III. 1) EMMI rendelet: A nemzetiség óvodai nevelésének irányelvei és a nemzetiség iskolai oktatásának irányelvei, valamint az 51/2012. (XII. 21) EMMI rendelet módosításában kiadásra kerülő kerettantervek 10. mellékletének (Nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei) 5. pontja (a német nemzetiségi nevelés-oktatás kerettantervei) alapján készült.

A kerettanterv által biztosított 10%-os szabad mozgástér az elsajátított ismeretek elmélyítésére és gyakorlására szolgál.

9-10. évfolyam

A rendelkezésre álló óraszámot az alábbi táblázat szerint használjuk fel. Tekintettel arra, hogy az említett tematikai egységek mindkét évfolyamon előfordulnak, a fejezet elején ebben a táblázatban mutatjuk be az órák felosztását.

Tematikai egységek	Javasolt órakeret	10% felhasználása	9. évfolyam	10. évfolyam
Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok	5 óra		5	
Személyes életvitel – Társadalmi trendek, divatirányzatok	6 óra			6
Iskola, képzés és hivatás – iskola és tanítás	5 óra		5	
Iskola, képzés és hivatás – Képzési utak és munkavállalás	6 óra	1	7	
Gazdaság, technika, környezet – Topográfiai tájékozódás	2 óra	2	4	
Társadalmi élet – Élet a faluban	10 óra	2	12	
Társadalmi élet – Lokális és globális étkezési kultúra	8 óra	1		9
Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	10 óra			10
Kulturális élet, média – Irodalom	3 óra		3	
Politika és társadalom – Vándorlás és migráció	10 óra	1		11
10%		7		
összesen	65	7	36	36

9. évfolyam

Az egymással összefüggő képzési tartalmak a tanulókat egyre inkább arra ösztönzik, hogy összefüggéseket felismerjenek, értelmezzenek és komplexitásukban alkalmazzanak. A forráselemzésen és saját kutatómunkán alapuló önálló tanulás az általános műveltséget fejleszti. Tájékozódnak térben és időben, képesek vitában való részvételre.

Tematikai egység	Személyes életvitel – Szociális kapcsolatok	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Értékek a családban.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A múlt és a jelen, az életmód kérdéseire kapcsolódó kritikus szemlélet fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Differenciált ismeretek és látásmód kialakítása a család témakörében. Élet- és gondolkodásmód, értékrend a német családokban, az értékrend megváltozása az elmúlt évtizedekben (kutatómunka alapján). Közmondások, szófordulatok a német gondolkodásmódjáról – gyűjtőmunka, rendszerezés.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Értékek, értékrend, generáció, hierarchia.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – iskola és tanítás	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Alapvető információk a tanításról régen.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az iskola régen és ma tárgykörében ismeretek bővítése és azok egymással való összevetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi németek iskolarendszere a II. világháború előtt és ma: tárgyi és szellemi gyűjtőmunka, szövegfeldolgozás megadott szempontok alapján. A lényegi információk kiemelése, nyelvi differenciált megnevezése.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> oktatással foglalkozó rendelkezések.
Kulcsfogalmak	Elemi iskola, végzettség, nevelési módszer, rendszer.	

Tematikai egység	Iskola, képzés és hivatás – Képzési utak és munkavállalás	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Pályaválasztás régen és ma.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A pályaválasztás meghatározó elemeinek megismertetése és összehasonlítása a mai helyzettel. Az önálló információszerzés és –feldolgozás gyakoroltatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

<p>A pályaválasztás kötöttsége régen és lehetőségei ma. Szakmák elsajátításának gyakorlata, jellemző foglalkozások régen. Alapanyagok, szerszámok, termékek. Mesterlevelek olvasása, a szöveg információinak részleteiben való megértése és a feladat elvárásainak megfelelő, illetve a problémafelvetés tükrében való alkalmazása.</p>		<p><i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> céhek, kézműipar, társadalmi rétegek.</p>
Kulcsfogalmak	Szakma, tanuló, legény, mester, mesterlevél, tipikus.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Topográfiai tájékozódás	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás Európa térképén.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németység településtörténete topográfiai vonatkozásainak elsajátíttatása. Térbeli és időbeli tájékozódás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A betelepülő németek útvonalának ismerete az óhazától Magyarorszáig. Németek által lakott területek a betelepítéskor és ma. Térképjelek értelmezése.		<i>Földrajz:</i> térképismeret.
Kulcsfogalmak	Gyülekezési hely, Ulmer Schachtel, útvonal, letelepedés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Élet a faluban	Órakeret 12 óra
Előzetes tudás	Tájékozódás saját lakóhelyen.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A földrajzi adottság, életkörülmények és gazdasági körülmények összefüggéseinek felismertetése és elemzése a németek lakta területeken.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A falu településszerkezete és a földrajzi adottságai közötti összefüggések felismerése, valamint kihatásuk a gazdasági körülményekre. Az építkezés mechanizmusának és anyagainak megismerése. Dülőnevek és eredetük kutatómunka alapján. Útszéli keresztek és történetük felderítése interjúk segítségével.		<i>Földrajz:</i> településtípusok.
Kulcsfogalmak	Utcás, völgyes és saktábla alaprajzú falu, paraszti gazdálkodás, polgárosodás, hivatalos és ragadványnév, monda, legenda.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Irodalom	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a műfajok jellemzőiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lírai és epikus szövegek megértése, mondanivalójuk értelmezése; szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai alkotásának megismerése, mondanivalójuk értelmezése.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műfajok.
Kulcsfogalmak	Cím, tartalom, mondanivaló, identitás.	

A fejlesztés várt eredményei a tanév végén	A tanulók ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Ismerik a hagyományok jellegét, lényegét és eredetét, párhuzamot vonnak a múlt és jelen között. Vitákban a témához hozzászólnak. Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit, források segítségével ok-okozati összefüggésekre következtetnek. A szöveg információit részleteiben megértik, interjút készítenek elő és lefolytatják az adatközlőkkel, saját gyűjtőmunkájuk eredményeit megfelelő módon prezentálják.
---	---

Továbbhaladás feltételei:

- A tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.
- Ismerik a német nemzetiségi hagyományok jellegét, lényegét és eredetét,
- Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit,
- A szöveg információit részleteiben megértik,
- interjút készítenek elő és lefolytatják az adatközlőkkel,
- saját gyűjtőmunkájuk eredményeit megfelelő módon prezentálják.

10. évfolyam

Tematikai egység	Személyes életvitel – Társadalmi trendek, divatirányzatok	Órakeret 6 óra
Előzetes tudás	Különböző korcsoportok és nemek viselete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A népviselet megváltozott szerepének felismertetése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A népviselet területi és generációs különbségeinek felismerése a 20–21. században. Önálló megfigyelés és tapasztalatszerzés alapján: a hagyományok jellege, lényege és háttere, megváltozásuk és mai megjelenési formáik. Közös projektek kidolgozása.		<i>Vizuális kultúra:</i> népművészet.
Kulcsfogalmak	Népviselet, népies viselet, autentikus, kifejeződés, átörökítés, újjáélesztés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Lokális és globális étkezési kultúra	Órakeret 9 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a régebbi étkezési szokásokról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A régi és mai étkezési szokások összevetése során a kritikai gondolkodás fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A régi és mai étkezési szokások jellemzése, régi ételek a modern konyhában, „átmentett” főzési szokások. A konyha és berendezési tárgyai régen és ma. Konzerválás. Egyéni és csoportos projektek kivitelezése a fenti témakörökben. Egyéni gyűjtőmunka megadott szempontok alapján, tematikus kiállítás rendezése.		<i>Biológia-egészségtan:</i> nyersanyagok. <i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Kémia:</i> lúgok.
Kulcsfogalmak	Szénhidrát, zsír, zöldség, tűzhely, gépek, kézi eszköz, savanyítás, befőzés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Az alább felsorolt ünnepek néhány mozzanatának leírása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hagyományok kialakulása okainak és bibliai, illetve társadalmi hátterének feltárása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Összefüggések felismerése a hagyományok jellege, lényege és eredete között (advent, karácsony, húsvét, farsang, fonó). Tárgyi hagyaték, valamint szellemi hagyaték gyűjtése források és adatközlők segítségével.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök. <i>Etika:</i> Biblia.

Kulcsfogalmak	Bibliai háttér, társadalmi élet, házi oltár, néphit.
----------------------	--

Tematikai egység	Politika és társadalom – Vándorlás és migráció	Órakeret 11 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek a betelepítés történetéről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyar-német kapcsolatok formáinak rendszerezése a kora középkortól a 18. századig.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A magyarországi németység betelepítése a középkorban: Korai magyar-német kapcsolatok (11–12. század). Városok, polgárok, bányászok a 14–15. században. Betelepítés a 18. században. Történelmi összefüggések felismerése és feltárása, az ismeretek rendszerezése és kihatásuk elemzése a németység mai helyzetére vonatkozóan. Történelmi események elhelyezése időszalagon.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> események és időpontok; történelmi atlasz használata.</p> <p><i>Földrajz:</i> területi elhelyezkedés.</p>
Kulcsfogalmak	Uralkodó, betelepítési politika, tudatosság, gazdasági és politikai összefüggés.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Ismerik a hagyományok jellegét, lényegét és eredetét, párhuzamot vonnak a múlt és jelen között. Vitákban a témához hozzászólnak. Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit, források segítségével ok-okozati összefüggésekre következtetnek. A szöveg információit részleteiben megértik, interjút készítenek elő és lefolytatják az adatközlőkkel, saját gyűjtőmunkájuk eredményeit megfelelő módon prezentálják.
---	---

Továbbhaladás feltételei:

- A tanulók megfelelő ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.
- Ismerik a német nemzetiségi hagyományok jellegét, lényegét és eredetét,
- Párhuzamot vonnak a múlt és jelen között. Vitákban a témához hozzászólnak.
- Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit,
- források segítségével ok-okozati összefüggésekre következtetnek.
- A szöveg információit részleteiben megértik,
- interjút készítenek elő és lefolytatják az adatközlőkkel,
- saját gyűjtőmunkájuk eredményeit megfelelő módon prezentálják.

11–12. évfolyam

E két évfolyam az eddig nyert ismeretek elmélyítésére, rendszerezésére szolgál. A tanulók jó kommunikációs képességgel és differenciált nyelvi eszközökkel fejezik ki mondanivalójukat. A szakasz célja, hogy a tanulók elérkezzenek a hovatartozás tudatos vállalásának szintjére, rendelkezzenek a konfliktuskezelés és problémamegoldás képességével.

A rendelkezésre álló óraszámot az alábbi táblázat szerint használjuk fel. Tekintettel arra, hogy az említett tematikai egységek mindkét évfolyamon előfordulnak, a fejezet elején ebben a táblázatban mutatjuk be az órák felosztását.

Tematikai egységek	Javasolt órakeret	10% felhasználása	11. évfolyam	12. évfolyam
Társadalmi élet – Integráció és identitás	2	1	3	
Társadalmi élet – Változó hagyományok	8	2	10	
Gazdaság, technika, környezet – Társadalmi formák változása	8	2	10	
Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika	10			10
Politika és társadalom – Vándorlás és migráció	8			8
Kulturális élet és média – A média társadalmi hatása	2		2	
Kulturális élet, média – Irodalom	4		4	
Német nyelv – A német nyelv megjelenési formái, a német nemzetiség nyelvhasználata	8			8
Projektmunka	10	2	7	5
10%		7		
Összesen	60	7	36	31

11. évfolyam

Tematikai egység	Társadalmi élet – Integráció és identitás	Órakeret 3 óra
Előzetes tudás	Fogalomértelmezés: nemzetiség, többségi nemzet, nemzetiség.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az identitás fogalmának értelmezése és megjelenési formáinak megismertetése. Az identitástudat erősítése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az „identitás” fogalmának értelmezése szakirodalom alapján. Beszélgetés a tanulókkal hovatartozásukról. A témában megadott szempontok alapján interjú készítése. A tolerancia, konfliktuskezelés, problémamegoldás módjainak megismerése, fontosságuk belátása.		<i>Etika:</i> erkölcs és a vele kapcsolatos fogalmak.
Kulcsfogalmak	Azonosulás, elhatárolódás, tolerancia, konfliktus, konfliktuskezelés.	

Tematikai egység	Társadalmi élet – Változó hagyományok	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Hagyományok eredetének ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hagyományok jellegének, lényegének, eredetének és mai megjelenési formáinak megismertetése és feldolgoztatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az emberi élet fordulópontjaihoz kötődő hagyományok (születés, lakodalom, halál) és a vele kapcsolatos népszokások hátterének feltárása. Népi hiedelemvilág az emberi élet fordulópontjain. Önállóan interjúk készítése és feldolgozása. Népszokások és hiedelmek dramatizálása kiscsoportokban.		<i>Német nyelv és irodalom:</i> a témához kapcsolódó nyelvi kifejezőeszközök.
Kulcsfogalmak	Rontás, rontás elhárítása, jövendölés.	

Tematikai egység	Gazdaság, technika, környezet – Társadalmi formák változása	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Információ a nemzetiség hagyományos életviteléről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A paraszti világ és a mai globalizációs világ összehasonlítása. Ok-okozati gondolkodás, elemzőképesség fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A paraszti év, ház körüli munkák, munka a szántóföldeken a négy évszakban. Az önellátás és a gazdálkodás szükségességének és összefüggéseinek felismerése. A globalizáció hatásainak elemzése erre a kultúrára nézve. Érvelés, indoklás. Régebbi korok értékeinek adaptálása a mára. A népi hiedelemvilág megjelenése a globalizáció korában – kutatómunka.		<i>Földrajz:</i> mezőgazdaság. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a globalizáció hatásai.
Kulcsfogalmak	Gazdálkodás, tervezés, piac, értékesítés, értékvesztés, érdek.	

Tematikai egység	Kulturális élet és média – A média társadalmi hatása	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a magyarországi német média megjelenési formáiról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A magyarországi német nemzetiség médiában való megjelenési formáinak szemléltetése. Kritikai gondolkodás, médiatudatosság fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Véleményalkotás a média szerepéről, nemzetiségi témákról folyó vitákban való aktív részvétel, érvelés a saját álláspont mellett.		<i>Etika:</i> etikai és jogi kérdések. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> médiaműfajok és sajátosságaik.
Kulcsfogalmak	Adásidő, nyomtatott sajtó, internetes portál.	

Tematikai egység	Kulturális élet, média – Irodalom	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a műfajok jellemzőiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Lírai és epikus szövegek megértése, mondanivalójuk értelmezése; szövegértés fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai alkotásának megismerése, mondanivalójuk értelmezése. A művek tartalmának párhuzamba állítása a népcsoport sorsfordulóival.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> költői eszközök, műfajok.
Kulcsfogalmak	Mondanivaló, identitás, sorsforduló, asszimiláció.	

Tematikai egység	Projekt munka	Órakeret 7 óra
Előzetes tudás	Saját gyűjtőmunka eredményeinek prezentálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló projektmunkák elkészítésének elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A projektkészítés lépéseinek elsajátítása, gyakorlása: szabad témaválasztás, projekt-előkészítés, projektleírás, szakirodalmi hivatkozás megjelölése, prezentáció. Önálló kutatómunka az érettségi vizsga témakörei kapcsán. Prezentációs technikák önálló kiválasztása és alkalmazása. Szakirodalom önálló feldolgozása, a jegyzetelés, lényegkiemelés alkalmazása. A szakirodalmi hivatkozások jelölésének alkalmazása. Önálló projektprezentáció.		<i>Valamennyi tantárgy:</i> ismeretek és módszertani tudás.

Kulcsfogalmak	Gyűjtés, rendszerezés, lábjegyzet, lényegkiemelés, dokumentálás, prezentáció.
----------------------	---

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanulók ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Megadott szempontok alapján interjút készítenek. Vitákban pro és kontra érvelnek. Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit és a szemtanúk beszámolóit. Önállóan projektet kiviteleznek.
---	---

A továbbhaladás feltételei

- A tanulók alapos ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.
- Ismerik a német nemzetiségi hagyományok jellegét, lényegét és eredetét,
- Megadott szempontok alapján interjút készítenek.
- Párhuzamot vonnak a múlt és jelen között. Vitákban állást foglalnak.
- Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit és a szemtanúk beszámolóit.
- Források és adatközlők segítségével ok-okozati összefüggésekre következtetnek.
- Projektet terveznek és kiviteleznek.

12. évfolyam

Tematikai egység	Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika	Órakeret 10 óra
Előzetes tudás	Alapvető ismeretek az ország politikai helyzetéről és a Magyarországon élő nemzetiségekről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A Magyarországon élő nemzetiségek, speciálisan a németek jogainak és lehetőségeinek elemző feltárása. Felkészítés a népcsoport jövőképek alakításában való tudatos szerepvállalásra.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A Magyarországon élő nemzetiségek jogai, kötelességei a nemzetiségi törvény tükrében. A nemzetiségek érdekképviselete, intézményei és szervezetei. Nemzetiségpolitika Magyarországon és Európára vetítve. A hazai nemzetiségek jogai törvényi háttérének ismerete, annak kritikus szemlélete. A hazai németiség nemzetközi kapcsolatainak és szerepének ismerete, kritikai bemutatása a múltban és jelenben. Felkészülés a népcsoport jövőképek alakításában való tudatos szerepvállalásra. Az ifjúsági szervezetek munkájának megismerése.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> állampolgári jogok és kötelességek, törvényalkotás.
Kulcsfogalmak	Törvény, autonómia, önkormányzatiság, közgyűlés, ifjúsági közösség, nemzetköziség.	

Tematikai egység	Politika és társadalom – Vándorlás és migráció	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Történelmi ismeretek a II. világháború eseményeiről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A németek kitelepítésének és elhurcolásának történelmi háttere, annak okai és kihatása a népcsoport mai helyzetére: a téma objektív és kritikus értékelése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
A hazai németiség történelmének és jelenének feldolgozása értelmező forráselemzés során. Önálló vélemény kialakítása, érvekkel történő alátámasztása. Szemtanúk tudósításainak értelmezése, kortanúkkal interjúk készítése és feldolgozása. Történelmi összefüggések megértése. Ok és okozati összefüggések feltárása emberi sorsok bemutatásán keresztül és a mai helyzet elemzésével.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a II. világháború.
Kulcsfogalmak	Kitelepítés, elhurcolás, deportálás, vagyonelkobzás, meghurcolás.	

Tematikai egység	Német nyelv – A német nyelv megjelenési formái, a német nemzetiség nyelvhasználata	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Ismeretek a magyarországi német nyelvjárásokról.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A nyelvi identitás erősítése, írott és hallott szöveg értésének fejlesztése.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Nyelvi változatok német nyelvterületeken és azok magyarországi		<i>Német nyelv és</i>

<p>megfelelői. A nyelv szerepe: anyanyelv, kétnyelvűség. A nyelvjárások jövőjének kérdéséről beszélgetés: érvek-ellenérvek. A magyarországi német irodalom néhány művének értelmezése az „identitás”, „múlt-jövő” témakörökben. Nyelvjárás, irodalmi nyelv közötti kapcsolat felismerése, értelmezése. Hallás utáni szövegértés nyelvjárási szövegnél. Nyelvjárási szöveg transzformálása irodalmi nyelvre, néhány sajátosság, nyelvi jelenség magyarázata. A nyelv és identitás összefüggéseinek felismerése. A nyelvi „kisebbség” fogalmának tudatos használata.</p>	<p><i>irodalom</i>: nyelvi szabályosságok.</p>
<p>Kulcsfogalmak</p>	<p>Anyanyelv, másodnyelv, idegen nyelv, irodalmi nyelv, nyelvjárás, nyelvváltozat, kevert nyelvjárás, kiegyenlítőds.</p>

Tematikai egység	Projektmunka	Órakeret 5 óra
Előzetes tudás	Saját gyűjtőmunka eredményeinek prezentálása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Önálló projekt munkák elkészítésének elsajátíttatása.	
Ismeretek/Fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p>A projektkészítés lépéseinek elsajátítása, gyakorlása: szabad témaválasztás, projekt-előkészítés, projektleírás, szakirodalmi hivatkozás megjelölése, prezentáció. Önálló kutatómunka az érettségi vizsga témakörei kapcsán. Prezentációs technikák önálló kiválasztása és alkalmazása. Szakirodalom önálló feldolgozása, a jegyzetelés, lényegkiemelés alkalmazása. A szakirodalmi hivatkozások jelölésének alkalmazása. Önálló projektprezentáció.</p>		<p><i>Valamennyi tantárgy</i>: ismeretek és módszertani tudás.</p>
Kulcsfogalmak		<p>Gyűjtés, rendszerezés, lábjegyzet, lényegkiemelés, dokumentálás, prezentáció.</p>

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanulók ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben. Megadott szempontok alapján interjút készítenek. Vitákban pro és kontra érvelnek. Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit és a szemtanúk beszámolóit. Önállóan projektet kiviteleznek.</p>
---	--

A továbbhaladás feltételei:

- A tanulók alapos ismeretekkel rendelkeznek a tárgyalt témakörökben.
- Ismerik a német nemzetiségi hagyományok jellegét, lényegét és eredetét,
- Megadott szempontok alapján interjút készítenek.
- Párhuzamot vonnak a múlt és jelen között. Vitákban pro és kontra érvelnek.
- Értelmezik a magyarországi németek történelmének összefüggéseit és a szemtanúk beszámolóit.
- Források és adatközlők segítségével ok-okozati összefüggésekre következtetnek.
- Önállóan projektet kiviteleznek